

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Culliganlaan (Machelen, Vlaams-Brabant)

Projectcode: 2018K254

Projectcode landschappelijk bodemonderzoek: 2018L201

November 2018-2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

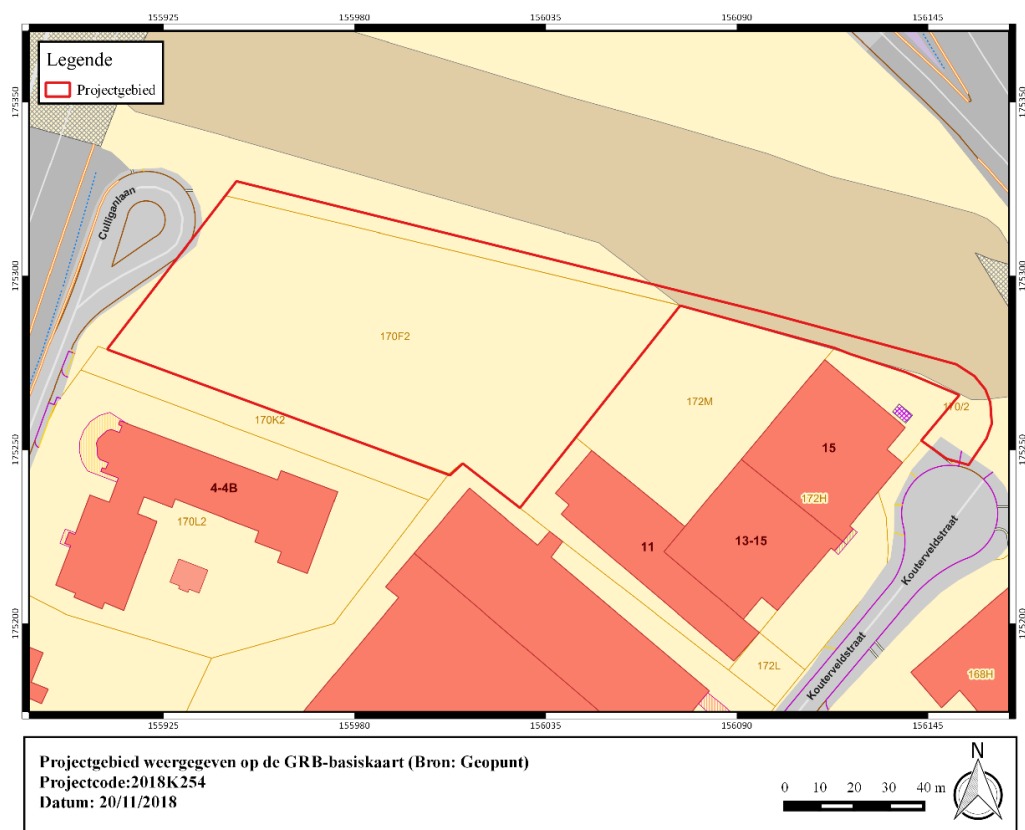

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	NV Ghelamco Invest Zwaanhofweg 10 8900 Ieper	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Vlaams-Brabant
	Gemeente	Machelen
	Deelgemeente	Diegem
	Postcode	1831
	Adres	Culliganlaan 4B, 1831 Diegem
	Toponiem	Culliganlaan
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 155908,81 Y _{min} = 175233,32 X _{max} = 156163,35 Y _{max} = 175327,25
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Machelen , Afdeling 2 / Diegem, Sectie B, nr.: 170f2, 170/2 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een kantoorgebouw aan de Culliganlaan te Diegem, deelgemeente van Machelen. Het terrein is ca. 9083 m² groot en ligt heden braak.

Landschappelijk gezien is Diegem gelegen in de leemstreek, binnen verstedelijkt gebied. Het plangebied is gelegen op de rand van het zandleemplateau, met het toponiem 'Keiberg', met uitzicht over de vallei van de Woluwebeek/ Ontlastingsbeek/ Zoutenstraatbeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen/ vroeg-Holoceen die rusten op de afzettingen van het Tertiair. In het uiterste oosten rusten de eolische afzettingen op fluviatiele afzettingen van het laat-Pleistoceen. De bodemkaart geeft aan dat het aanwezige sediment bestaat uit droge zandleem. Deze gegevens impliceren een relatief oppervlakkige archeologische situatie. Rondom het plangebied zijn verschillende polygonen weergegeven waar de bodem opgehoogd of vergraven is. Ook op het DHMV zijn opmerkelijke hoogteverschillen te zien, wat een zekere mate van vergraving doet vermoeden. Net ten oosten van het plangebied geeft de bodemkaart aan dat de bodem is opgebouwd uit colluviaal materiaal, wat doet vermoeden dat de hogere delen van het plateau onderhevig zijn geweest aan erosie.

Gelet deze ligging binnen een gradiëntsituatie, op een hoger gelegen, goed gedraineerde en vruchtbare gronden moet het terrein een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad hebben op zowel gemeenschappen jager-verzamelaars, evenals vroege landbouwers in de regio.

Cartografische bronnen wijzen op een open en ruraal karakter van het plangebied en de omgeving. Op de Ferrariskaart is een gebruik als akker weergegeven in de late 18^e eeuw. Binnen de grenzen van het plangebied is geen bebouwing afgebeeld. Op 19^e-eeuwse bronnen is geen evolutie merkbaar inzake bebouwing. Op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is het plangebied bebouwd, net zoals de omliggende percelen. Ook zijn de spoorlijn 36N en de snelweginfrastructuur aangeduid. Op de orthofotosequentie is duidelijk dat het terrein vanaf de late jaren '70 quasi integraal bebouwd en verhard is. Op de luchtfoto van 2015 is de bestaande bebouwing gesloopt en het terrein bouwrijp gemaakt.

Op het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. Twee kilometer ten noordwesten van het plangebied werd begin de 20^e eeuw, naar aanleiding van een toevalsvondst, een merovingisch grafveld 'opgegraven' en bijgiften gerecupereerd (CAI 3360). Het grootste deel van de gekende archeologische waarden in de ruime omgeving, weergegeven op het kaartblad van de CAI betreffen cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne structuren. Daarnaast wijzen enkele toevalsvondsten op menselijke aanwezigheid tijdens de Romeinse periode (CAI 218489) en vroege middeleeuwen (CAI 10154). Deze iele spreiding van gekende archeologische vindplaatsen weerspiegelt naar alle waarschijnlijkheid een schaarste aan onderzoek in de regio en niet zozeer een beperkte archeologische verwachting.

Gelet enerzijds de verwachting inzake artefactensites en anderzijds de bouwactiviteiten in het verleden, werd op het plangebied reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek had als doel om de bodemopbouw en verstoringsgraad ter hoogte van het plangebied te evalueren. Op basis van de orthofotosequentie kon immers een zekere mate van verstoring vermoed worden. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek is gebleken dat het bodemarchief ter hoogte van het terrein quasi vlakdekkend is aangetast. De diepte van de waargenomen verstoring varieert tussen 1,2 m en 3,5m onder het huidige maaiveld. Er werden geen sporen van oorspronkelijke bodemvorming waargenomen of dieperliggende

stabilisatiehorizonten herkend. De oppervlakkige archeologische situatie in acht genomen kan uitgegaan worden van een integraal verstoord bodemarchief.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Culliganlaan te Diegem worden geen verdere onderzoeksdaten aanbevolen. Gelet de vastgestelde mate van verstoring tijdens het landschappelijk bodemonderzoek kan bijkomend archeologisch onderzoek niet langer leiden tot enige kenniswinst. Indien ooit archeologisch erfgoed aanwezig was binnen de contouren van het plangebied, is dit met relatieve zekerheid vernield en/of vermengd met de bouwvoor. Verder onderzoek in de vorm van proefsleuven zal in het beste geval leiden tot een contextloze waarneming van verplaatst materiaal waarvan de herkomst niet langer achterhaald kan worden.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouw met ondergrondse parking aan de Culliganlaan te Diegem. De landschappelijke situatie wijst op een trefkans inzake vondsten en sporenarcheologie. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek indiceren echter een quasi vlakdekkend verstoord bodemarchief waarbij verder onderzoek niet kan leiden tot enige kenniswinst.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.